

AUGUSZTUS HÓ ELSEJÉN LAKAST VALTOZTATÓ ELŐFIZETŐINKET fölkérjük, hogy elmozdításukat a kihordók útján erre a célra kibocsátott nyomtatványokon közöljék velünk. Ha ezt elmulasztják, nem küldhetjük kellő időben új lakásukba a lapot.
A kiadóhivatal.

A Népszava előfizetési és eladási árát a pártvezetőség és bizalmifőnökség egyhangu határozata alapján

1916 szeptember elsejétől

kezdődően fölemeljük. Az előfizetési díjak következőképpen változnak:

	Régi ár:	Új ár:
Évi előfizetés — —	24.— K	30.— K
Félévi előfizetés — —	12.— K	15.— K
Negyedévi előfizetés — —	6.— K	7.50 K
Havi előfizetés — —	2.— K	2.50 K
Heti előfizetés	50 fillér	60 fillér
Egyes példány	8 fillér	10 fillér

A Népszava kiadóhivatala.

HIREK

— **Miért? Miért?** Persze, ön, tisztelt vidéki nyájas, nem tudja, hogy ki az a Gerlei. Hej, nekünk, budapestieknek ez a Gerlei valóságos fogalom, a rettentő hatalom korlátlanosságának a kifejezője. Olyanforma, mintha a régi betyárvilág emlegetésekor azt mondanám, hogy Ráday. Nekünk elég ez a név, hogy Gerlei. Ha alaposan meggondoljuk, sokkal többet mond, mint Ráday. Ráday mindössze korlátlan hatalommal akasztott, mint kormánybiztos, de Gerlei tekinetében éhenhalásra ítélt is, mint a Központi Tejesarnok igazgatója.

Igenis, ez az ur az, aki tejtől elmaradt kis gyermekem lázas álmaiban angyalszárnyakon megjelenik és egy deci tejet nyújt át neki ezüstös papírban. Ez az ur az, akit a tejrevaró asszonyok és egyéb szerencsétlenek annyit emlegetnek, hogy fele se kéne. Ez az ur az, aki közszájon forgóbb a fenénél vagy a győzelmes hadvezérnél: Gerlei, Gerlei. Hiszen Petőfi már énekelt róla:

Tejesarnokos korában Gerlei...
(Van-e ki e nevet nem ismeri?)

Ismerjük, pestiek és budaiak, mindnyájan és nagy örömről szolgál, hogy a népszerűség polcára került nevével a sajtóban is találkozunk. „Az Est” újságja a dícsőség, hogy a Központi Tejesarnok igazgatójának a nevét ismét szárnyára kapja a hír. Azt írja ez az újság, hogy július 22-én — ne felejtsük el ezt a történelmi dátumot! — a Központi Tejesarnok igazgatóját a VIII. kerületi kapitányság elítélte, azonban az ítélet mértékét és az indokolását szigorúan titokban tartja a rendőrség.

Pályadíjat, egy félliter tejesarnoki tejet kell kitűznünk annak a megfajtására, hogy a VIII. kerületi kapitányság miért ítélhetette el Gerleiket?

Az ember lehorgasztott fejjel töprenkedik a rendőrségi titok megfajtásán. Mit csinálhatott ez a Gerlei?

Hm... Ezt egykönnyen nem igen találja ki az olvasó, a tejreheles publikum. Mit csinálhatott, no, mit csinálhatott?

Kerítésért itélték el? Már ugy érttem, hogy például tejet kerített nekem, a tejcedulátlan többgyermekes családanyának?

Nekem nem kerített. A rendőrség alaposan tévedett, ha ezért feszítette keresztre Gerleiket. Én leteszem a főskút, hogy Gerlei nekem és gyerekeimnek egy féldeci tejet sem kerített.

Hát mit csinálhatott Gerlei? Tejet öntött a vízbe? Alaptalan rágalom. Én és az összes rokonságom a római pápa előtt is, az összes pápai zsendárok szemelattára is meg esküszünk arra, hogy a mi Gerleink életében soha sem öntött tejet a vízbe. A Központi Tejesarnok sokkal szolidabb üzlet, semhogy a kebelében ilyen élelmiszer-hamisítások történjenek.

Hát mit csinált Gerlei? Tejtutványokat sokszorosított, hogy annak adjon, akinek nincs, hogy Budapesten minden tejreheles lélek tejhez juthasson és megvesztegette e két éven alóli árvaimat, hogy a hamisított tejcedulákkal kopogtassanak be a tejfőkokba? Talán ez sem igaz.

Valami más történhetett Gerleivel. Valaki alaptalanul megvádolta, hogy a királyi tanácsosné 18 éves csecsemője részére nem szolgáltatott ki gyógytejet, pedig a macskájuk határozottan tüdőcsúshuruthban szenvedett és 40 fokos láza volt emiatt a komor nyiknak? Valaki, aki üldözési mániában szenved, följelentette, hogy Gerlei az aludt tejeiket nem a nyári időszakítás szerint költi föl? Valaki azzal vádolta meg, hogy a vajba tejkrémet kever és a kutyákat megfeti, hogy Budapest kutyatejszükségletét elláthassa?

Nem tudni, nem tudni. Eszébe jut az embernek egyéb bűn is: váltóhamisítás, magzatelhajtás, hamispénzkészítés, apagyilkosság és fölözetlen tejkímérés. Istenkém, ilyesmivel Gerleiket épeszű lélek nem vádolhatja meg. Itt más valami történhetett, ami az embert kétségbe ejti, megzavarja.

A rendőrség feltékenyen őrzi a titkát és ha az ember agya megpattan is a fejtörésben, még akkor se találja ki, hogy miért ítélhetette el a VIII. kerületi kapitányság Gerleiket, a mi fejős tehenünket, ezt a nagyszívű és nagytőgyűtő valakit, aki egész Budapestet tisztá és friss tejjel szoptatja? Miért? Miért??

— A rokkant katonák munkaközvetítése. A „Budapesti Tudósító” jelenti: A rokkant katonák utógógykezelése, mesterséges testrészekkel való ellátása és oktatása a magyar királyi Rokkantügyi Hivatal intézeteiben már annyira előrehaladt, hogy a rokkant katonák most már nagyobb számmal lesznek a gazdasági életbe visszavezethetők. Abból a célból, hogy a rokkant katonák munkaközvetítése mennél gyorsabban és eredményesebben lebonyolítható legyen, a Rokkantügyi Hivatal az eddig központiilag kezelt munkaközvetítő intézmény decentralizálását határozta el olyképen, hogy a rokkant katonák munkaközvetítésével kapcsolatos feladatokat a Hivatal központi vezetése és főügyelete mellett ezentul az arra alkalmas helyi rokkant intézetek fogják ellátni. Egyelőre a rokkant katonák részére a következő munkaközvetítők fognak rendelkezésre állani: Budapesten a magyar királyi Rokkantügyi Hivatal Timót-utcai utókezelő gyógyintézetének szociális irodája, a császárfürdői intézet és a dunabalsparti rokkantiskola (Váci-ut 57), vidéken pedig a magyar királyi Rokkantügyi Hivatal kassai, kolozsvári, sátorlajnyhelyi, rózsahegy, besztercebányai intézetei és a debreceni és kalocsai rokkantiskolák. Folytatólagosan munkaközvetítőket fognak még fölláttatni a Rokkantügyi Hivatal szervezése alatt álló temesvári, aradi és szegedi intézeteiben, ez utóbbinál Szeged szabad királyi város munkaközvetítő bizottságával kapcsolatban. A hadsereg kötelékéből már elbocsátott és otthonukban tartózkodó rokkant katonák munkaközvetítés céljából a Rokkantügyi Hivatalnál (Budapest, Országház, VII. kapu) vagy az egyes intézetek munkaközvetítőinél jelentkezhetnek. Azok a munkáltatók, akik rokkant katonákat alkalmazni kívánnak, munkaalkalmakat írásban följelenthetnek a Rokkantügyi Hivatalnál vagy személyesen érintkezésbe léphetnek a tartózkodási helyükhöz legközelebb eső intézetben fölláttott munkaközvetítővel.

— Tudakozódás hadifoglyok felől. A Hadifoglyokat Gyámoltató és Tudósító Hivatal azt tapasztalta, hogy a hozzá akar írásban, akár szóban forduló érdeklődések nagyon tekintélyes része olyan eltűnt katonákra vonatkozik, akiket ugyanazok az érdeklődők vagy kérdőzók a hivatalnál már korábban bejelentették és akiket ennél fogva már nyilvánlathatásba vett és erről annakidején az érdeklődőket értesítette is. Mivel már egyszer bejelentett eltűntnek újból való bejelentése vagy az értesítés adásának sürgetése teljesen céltalan és fölösleges, mert a hivatal addig, amíg értesítést nem kap, értesítést nem is adhat senkiről, a közönségnek ez a szokása vált eljárássá csak neheztli a hivatal ügymenetének lebonyolítását. Sokan vannak azonban olyanok, akik személyesen jönnek be érdeklődni, nem érkezett-e már az általuk bejelentett eltűntől hír. Ez az eljárás az érdeklődők részéről csak fölösleges időpazarlás és a vidékiek részéről ezenkívül még pénzpazarlás is, mert ha a hivatalnak értesülése volna, azt az érdeklődőket írásban amugyis azonnal közölte volna. A hadifoglyokról érkező hivatalos értesítéseket ugyanis a hivatal legkésőbb 48 órán belül az érdeklődők részére minden sürgetés nélkül írásban továbbítja.

— Komárom polgármestere nem maximált. Tudósítónk írja: Az egész országban köztudomású az a rendelet, amelyet a kormány a sertéshus és zsírák, valamint az élősertések vonatkozásán kiadott. E rendelet értelmében az egész országban maximálni kellett és természetesen ott is, ahol már maximáltak. De Komáromban, ahol a drágaság óriási, erre a legfontosabb éleltszükségleti cikkre vonatkozó rendeletet nem vette tudomásul a polgármester, nem élt a rendelet fölrüházta joggal, hanem csak hallgat. E kérdés körül különösen a „Komáromi Lapok” munkapárti és a „Komáromi Hírlap” függetlenségi hetilapok egymással hajbakaptak és a „Komáromi Hírlap” a magas árak mellett tör lándását azzal, hogy támadja az olosabb zsirt és húst követelő munkapárti lapot. Ugy látszik, e téren is megnyilvánul az, hogy ne bántsd a hentest, mert lesz még választás és szavaz. De ne feledje el a „Komáromi Hírlap”, hogy lesz még választás és mi munkások, a mostan nyomorgók, akiket egy jötténnyel sem akarnak segíteni néhány hentesvoks miatt, mi is ott leszünk és majd — mi is szavazunk. De akkor keserű lesz a csalódás. Most pedig ezuton kérdezzük meg F. Szabó Géza polgármester urat, hogy mi lesz hát a sertéshus és zsírák maximálásával?

— A miniszterelnök a királynál. Gróf Tisza István miniszterelnök — mint Bécsből jelentik — délelőtt 10 órakor a Ballplatzra ment s hosszas tanácskozott báró Burián közös külügyminiszterrel, azután automobilon Schönbrunnba hajtatott és külön kihallgatáson jelent meg a király előtt.

— Ramsay meghalt. Londonból jelenti egy távirat, hogy ott vasárnap meghalt Sir William Ramsay, a világhírű természetbuvár, a londoni egyetem fizikatanára, akinek tudományos munkássága uttörő volt. Egészen fiatalon, 20 éves korában már főiskolai tanár és laboratóriumi asszisztens volt a glasgowi egyetemen, onnan hívták meg Bristolba az egyetem kémiai tanszékére, majd 1887 óta a londoni egyetemen tanított. Irodalmi munkássága fölölte a természettudományok minden ágazatát. Leghíresebb művei kémiai tankönyvei és a rádiumemanációk héliummal való átalakulásáról szóló munkája. Köteteket írt a héliumról, az atmoszféra alkotó elemeiről és az ásványokról. A világ minden tudományos akadémiaja tiszteletbeli tagjává választotta. A háború azonban ennek a nagy tudósak is megzavarhatta az esztét, a gyűlölködés lángja őt is megpörzsölhetette, mert azt indítványozta már a háború legelején a londoni tudományos körökben, hogy zárják ki a német tudósokat az angol tudományos társaságok tagjainak sorából, sőt azt is hirdette, hogy nem hisz többé a tudományos nemzetköziségben. Hatvan-négy éves volt.

— A Calais-Dover-i alagút. A „Zürcher Post” londoni tudósítója táviratozza: hogy angol körökben a Calais-Dover-i csatorna terve egyáltalán nem örvendő népszerűségnek. A legújabb tervek szerint ugyanis az angol alagút torkolata egy olyan völgybe nyílna, amelyet Dover erődjé és a környékbeli magaslatok teljesen urálnak, valamint egyéb védelmi berendezések, mint az alagút azonnali elárasztása. Anglia föléli bejáratának összerombolása is programba vannak véve. Angol katonai szakértők azonban azt hiszik, hogy még így is beláthatatlan veszedelmeket rejt magában az alagút és az a haszon, amely békeidőben belőle származnék, nem áll arányban az építésre és különösen a katonai szempontból való föntartására fordítandó kiadásokkal. Az alagutnak egyébként is békeidőben jutna szerepe, mert egy esetleges újabb konfliktus esetén föltétlenül szét kellene rombolni. A tudósító nem tartja valószínűnek, hogy az alagút terve kivitekre kerül.

— A menekült cukrot hozott magával. A nagykarolyi rendőrségnek tudomására jutott, hogy Szobovits Antal lakásán drága pénzen nagyobb mennyiségű cukrot lehet vásárolni. Szobovits a cukornak kilóját 2 korona 40 fillérjével árulta. A nyomozás során kint, hogy a cukor Ganz Jankel alsóvisóli menekült tulajdona. A rendőrség a 450 kilogram súlyu cukrot elkobozta és szigorú eljárást indított.